

Vpl. Pyhäjärvi

Perjantai 17.1.2020

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 1 • 65. vuosikerta

Henki elää! Keljan taistelusta 80 vuotta

KUVA KARI PITKÄNEN

Kokemäen Seuratalolla vietettiin 27.12.2019 Keljan taistelun ja talvisodan 80-vuotismuistojuhlaa. Juhlan koolle-kutsujina olivat erityis-pataljoona ErP 6:n Perinneyhdistys ja Räisälän Säätiö. Juhlaan osallistui noin 150 henkeä.

ErP 6:n joukoissa taisteli mm. Suvannon Seudun nuorukaisia Pyhäjärveltä, Sakkolasta ja Räisälästä. Juhlallista ja arvokasta ohjelmaa juonsi **Mauri Paavilainen**. Tilaisuudessa julkaistiin pataljoonan muistojulkaisu "Henki elää! Isänmaallisessa tilaisuudessa piti juhlaesitelmän Pyhäjärvellä syntynyt eversti **Antero Pärssinen**, joka luovutti esitelmän myös julkaistavaksi lehdessämme (sivu 8).

Tilaisuus avattiin virrellä 170 Jumala ompe linnamme ja kirkkoherra Hannu Tomperin puheella.

Irtonumero 3 €

Tässä numerossa:

Karjalan Liiton 80-vuotisjuhlavuosi alkaa s. 3

Vierailu Konevitsassa s. 4

Heimopäällikkö Hakanen radiossa s. 5

Antero Pärssisen juhlaesitelmä s. 8-9

Kukot Pyhäjärvellä s. 10

Sukutukimuspiirin kuulumisia s. 11

Pärssisten sukukirja on valmistumassa kaksiosaisena

□ **Olavi Pärssinen**
Pärssisen sukuseuran pj.

Pärssisten sukuseura perustettiin noin 12 vuotta sitten. Melko pian perustamisen jälkeen alettiin kerätä tietoja suvusta, ja suvun alkuperästä, ja pian syntyi ajatus koota aineisto sukukirjaksi. Usean vuoden työn jälkeen kirjan aineisto on nyt saatu kootua ja oikoluku tehtyä. Kirjasta on tulossa kaksiosainen, siten että sukutarinat ja muu tekstiosuus käsittää noin 300 sivua ja toinen osa sukutauluineen noin 600 sivua.

Kirja kertoo suvun vaiheista alkaen Karjalankannaksen Muolaan pitäjän Pärssilän kylästä 1500-luvulta nykypäivään. Perheen tarinat liittyvät läheisesti Ruotsin ja Venäjän

Toivo Pärssinen Räisälästä aloitti 12-vuotiaana, vuonna 1913, työuransa uittohommista ja kävi sen kunniaksi valokuvassa.

sekä myöhemmin Suomen ja Neuvostoliiton välisiin sotiin. Muolaasta suvun esi-isiä muutti 1600-luvun alussa erityisesti Käkisalmeen ja sen ympäristöön sen jälkeen kun Ruotsi oli valloittanut Venäjältä Karjalan, Inkerinmaan ja Liivinmaan. Myöhemmin suku levittäytyi mm. Viipuriin, Pietariin ja Inkerinmaalle.

Venäjän vallankumouksen myllerryksen aikana jotkut Pietarissa ja Inkerinmaalla asuneet perheenjäsenet pysyivät Neuvostoliiton puolella ja joutuivat Stalinin vainon uhreiksi. Jotkut teloitettiin tai karkotettiin Siperiaan, toiset kuolivat Leningradin piirityksessä. Näistä koeteluista selvinneiden jälkeläiset jatkoivat asumistaan Neuvostoliitossa. Suku on levinnyt myös Ruotsiin, Amerikkaan ja eri puolille maailmaa. Toisen maailmansodan jälkeen suku on asettunut asumaan eri puolille Suomea.

Kirjat kattavat 14 500 henkilöä

Kirjaan on koottu tiedot noin 14 500:sta Pärssisten sukuun liittyvästä henkilöstä, ja näistä sukunimeltään Pärssisiä on 3 957. Suurimmasta osasta karjalaisia sukuja löytyy yhteyksiä Pärssisten sukuun. Muiden sukunimien yleisyys sukutauluissa kuvaa sitä, mitkä suvut ovat yleisimmin liittyneet sukuun me 1600-luvulta lähtien.

Eniten Pärssisiä on asunut Pyhäjärvellä, jossa toinen yleinen sukunimi oli Kaasalainen. Niinpä Kaasalaisista löytyi useimmin puoliso Pärssiselle, sukutaulujemme tietojen mukaan yhteensä 479 tapauksessa.

Muita yleisimpiä sukujia, joista puolisoita olivat (sulkeissa lukumäärä): Äijö (200), Haikonen (169), Inkinen (168), Tiira (166), Luukkanen (157), Kukko (156), Vuohelainen (147) ja Javanainen (137).

Kirja tarjoaa uutta mielenkiintoista tietoa suvun vaiheista, hauskoja elämän kohtaloita ja dramaattisia elämän kohtaloita, sekä yleistä tietoa elämästä Karjalassa 1500-luvulta aina evakkomatkoihin saakka ja nykypäivään saakka. Uskomme, että moni pyhäjärveläinen ja karjalainen suku on kohdannut samankaltaisia vaiheita ja uskomme, että tässä mielessä kirja tarjoaa yleisemminkin mielenkiintoista luettavaa.

Tavoitteena on saada kirja painosta tämän vuoden alkupuolella. Sen jälkeen, kun kirjan painatuskustannukset ovat selvillä, tulemme alkamaan ennakkomarkkinoinnin.

Sukupolvien ketju on Karjalan Liiton 80-vuotisjuhlavuoden teema

Karjalan Liiton 80-vuotisjuhlavuosi 2020 vietetään teemalla Sukupolvien ketju. Se koostuu monenlaisista tilaisuuksista eri puolilla maata.

Vuoden päätapahtuma on Karjalaiset kesäjuhlat® Helsingissä 12.–14.6., viikkoa ennen juhannusta. Juhlien pääpaikka on Finlandia-talo, minkä lisäksi kesäjuhlatilaisuuksia on myös Karjalatalossa Käpylässä, Tuomiokirkossa, Temppeleaukion kirkossa ja Uspenskin katedraalissa. Ekumeenisten hengellisten päivien yhteydessä Mikkelissä vietetään myös 80 vuotta talvisodasta –tilaisuutta sodan päättymisen muistoksi.

Juhlavuoteen osuu joka kolmas vuosi Karjalan Liiton liittokokous, johon kutsutaan kaikki jäsen seurukset, ja jossa muun muassa valitaan uudet puheenjohtajat seuraavaksi liittokokouksikaudeksi. Samana päivänä järjestetään juhlaaaliin liiton 80-vuotisjuhlan kunniaksi. Karjalan Liiton piirit ja jäsen seurukset järjestävät muun muassa seminaareja

ja näyttelyitä eri puolilla maata. Lisäksi järjestetään rotinatempauksia ja juhlavuoden puun istuttamisia sekä muistomerkkien siistimistä. Yhteistyötä tehdään muun muassa kirjastojen, koulujen ja päiväkotien sekä veteraanijärjestöjen kanssa. Marraskuussa järjestetään Turusta Tukholmaan juhlavuoden päätösrasteily, johon toivotaan runsasta osanottoa. Lisäksi on paljon monenlaisia toimintaa ympäri vuoden eri puolilla maata.

Sukupolvien ketju

Karjalan Liiton juhlavuoden tunnus muodostuu numeroista kahdeksan ja nolla, jotka samalla liittyvät ketjuksi. Numerot kuvastavat sukupolvien ketjua, joka kuljettaa tietoja, taitoja, osaamista ja perinteitä sukupolvelta toiselle. Juhlavuoden tunnuksen on suunnitellut graafikko **Heikki Nuutinen**.

Lähde: karjalanliitto.fi

Juhlavuoden tilaisuuksia

Juhlavuoden aloitusseminaari, Karjalan Liiton järjestöseminaari 25.1.2020 Karjalatalossa Helsingissä

80 vuotta talvisodan päättymisestä -tilaisuus 14.3.2020 Mikkelissä

Ekumeeniset hengelliset päivät 14.–15.3.2020 Mikkelissä

Kruuga – avoin piiritanssi Helsingin keskustassa kansalaistorilla 17.4.2020 klo 17

Karjalan Liiton liittokokous ja juhlaaali 25.4.2020 Karjalatalossa Helsingissä

Karjalaiset kesäjuhlat® 12.–14.6.2020 Helsingissä, pääpaikka Finlandia-talo

Juhlavuoden päätösrasteily Turusta Tukholmaan 14.–15.11.2020

Juhlavuosi käynnistyy tammikuun lopussa järjestöseminaarilla

Karjalan Liiton 80-vuotisjuhlavuoden juhlinnan käynnistää kaikille avoin järjestöseminaari lauantaina 25.1.2020 klo 10–16.

Karjalatalolla Helsingissä pidettävässä seminaarissa puheenjohtaja **Pertti Hakanen** kertoo juhlavuoden vietosta ja muista ajankohtaisista asioista, mm. vuoden 2021 jäsenmaksu-uudistusta ja järjestötoimintaan liittyviä kehittämistoimia.

Seminaarin aiheena on viestintään liittyviä asioita. Aalto-yliopiston tekijänoikeusasiamies **Maria Rehbinder** kertoo aiheesta Valokuvan käyttö verkossa, sosiaalisessa mediassa ja lehdissä. Tietokirjailija **Risto Uimonen** pohtii viestinnän ja median tilaa ja tulevaisuutta. Karjalan Liiton historian kirjoittaja FM **Katja Tikka** esittelee historiaa hankkeeseen liittyvää blogia. Toimittaja **Paula Kiviluoma** kertoo erilaisista karjalaisuuteen liittyvistä Facebook-ryhmistä.

Seminaarissa kuullaan myös Karjalan Liiton viestinnästä. Lisäksi karjalaiset pitäjälehdet esittäytyvät. Seminaari on samalla karjalaisten pitäjälehtien lehtiseminaari ja näiden ainutlaatuisien lehdet esittäytyvät seminaarissa.

Lisäksi kuullaan Helsingissä 12.–14.6.2020 vietettävistä Karjalaisista kesäjuhlista. Päivän aikana voi kysellä muun muassa jäsenrekisteristä ja verkkosivujen tekemisestä.

Karjalainen pitäjälehti on elävä portti juurillesi

Vuoden karjalainen ruoka ja leivonnainen 2020

Karjalan Liiton naistoimikunta on valinnut vuoden ruoaksi Maijan omenaisen possupadan ja leivonnaisiksi rotinarinkeli-pullakranssin.

Maijan omenainen possupata

800 g porsaan etuselkää
3 hapanta omenaa
2 sipulia
1,5 dl villiyrtyä tai salviaa
suolaa, pippuria
1,5 dl omenasosetta
3–4 dl lihalientä
voita

Valmistus:

1. Leikkaa liha pihveiksi ja ruskista paistinpannalla kauniin ruskeaksi. Mausta pihvit ja laita uunivuoaan pohjalle puolet pihveistä.
2. Lisää hakatut yrtit pihvien päälle.
3. Tämän jälkeen laita myös pestyt omenalohkot vuokaan, kuori ja lohko sipulit ja lisää ne omenapalojen joukkoon.
4. Lisää toinen kerros pihvejä, ja kaada lopuksi pihvien päälle vahva lihali-

mi, johon omenasose on sekoitettu.

5. Hauduta noin 175-asteisessa uunissa 2 tuntia, jonka jälkeen sinulla on hyvä maistuva ruoka viikonlopuksi!

Rotinarinkeli – pullakranssi

5 dl maitoa
50 g hiivaa
1 kananmuna
2 dl sokeria
1 tl suolaa
1 rkl kardemummaa
n. 1 kg vehnä jauhoja
200 g voita (sulatettua)

Laita taikina-astiaan sokeri, suola, kardemumma sekä muna ja vatkaa ainekset sekaisin. Lisää

kädenlämpöinen maito ja murena hiiva joukkoon. Alusta taikina ja lisää loppuvaiheessa sulatettua voita.

Anna kohota kaksinkertaiseksi lämpimässä paikassa. Jos haluat rusinoita pullaan, niin voit laittaa ne jo alussa mausteiden kanssa tai tässä vaiheessa, kun leivot kranssin. Jaa taikina neljään osaan, jätä kuitenkin vähän taikinaa erilleen.

Tee kahdesta osasta niin pitkät säikeet kuin niistä tulee ja käännä keskeltä ristiin. Letitä sitten neljällä säikeellä pullapitko ja käännä se kranssin muotoon pellille. Jos haluat suuremman kranssin tee toisille säikeille sama ja laita pitkot kranssin muotoon. Erilleen otetusta taikinasta tehdään kranssin pituinen säie ja laitetaan se kranssin päälle ja leikellään kahdenpuolen niin että siitä tulee kuusen oksien muotoinen kuvio kranssin pintaan.

Anna kranssin kohota lämpimässä. Voitele pitko munalla ja ripottele

pinnalle raesokeria. Paista 200 asteisessa uunissa noin 25 minuuttia tai kunnes ei tartu tikkuun. Jos siulla ei ole niin suurta pöytää missä saisit näin pitkiä säikeitä, voit koota kranssin pienemmistäkin pitkoista.

Rotinaperinteen vahvistaminen on yksi Karjalan Liiton juhlavuoden toimintoja. Karjalassa oli tapana viedä lapsen syntymän jälkeen rotinoita äidille. Nämä tuliaiset saatettiin kääriä käsipaikkaan, joka oli tyttölapselle ensimmäinen alku kapioiden kokoamiseen. Rotinarinkeli oli hyvin tyyppillinen tuliainen, mutta mukana saattoi olla myös suolaista suuhunpantavaa. Nykyään vauvan vanhempien arkea saatetaan helpottaa myös ruokaisammilla rotinoilla.

Esiliina on Karjalan Liiton naistoimikunnan käsityökilpailun kilpailutyö

Karjalan Liiton naistoimikunnan käsityökilpailussa 2019–2020 tehtävä työ on karjalaisnaisen esiliina arkikäyttöön. Kilpailuaika päättyy ti 31.3.2020.

Esiliina saa olla puoli- tai kokoesiliina ja sen tulee olla itse suunniteltu ja tehty.

Materiaali on vapaavalintainen, mutta työn tulee olla uusi, tähän kilpailuun valmistettu. Karjalan Liiton jäsenille kilpailu on maksuton, mutta ei-jäseniltä perimme 15 euroa.

Piirien naistoimikuntien edustajat huolehtivat oman piirinsä kilpailutyöt keväällä liiton naistoimikunnan kokoukseen, jossa töiden arviointi suoritetaan. Samat henkilöt huolehtivat myös työt takaisin tekijöilleen.

Naistoimikunta toivoo, että kilpailuun tulee paljon töitä!

Tarkempia tietoja antaa Karjalan Liiton naistoimikunnan puheenjohtaja Kirsi Limatius, kirsi.limatius@olen.to.

Konevitsan Jumalanäidin ikonia etsimässä

□ Riitta Hirvonen

Konevitsan Jumalanäiti on historiallisesti merkittävin Suomessa olevista ikoneista. Konevitsan luostarin perustaja Arseni on perimätiedon mukaan tuonut sen Athokselta vuonna 1393. Tieto tästä löytyy Konevitsan luostarin igumenin Varlaamin noin vuonna 1578 laatimasta Arseni Konevitsalaisen elämäkerrasta.

Konevitsan luostari on tuhoutunut useita kertoja historiansa aikana. Suomeen ikoni kulkeutui vuonna 1940 Konevitsan luostarista evakuoitujen munkkien mukana. Vuodesta 1956 lähtien sen sijoituspaikkana on ollut Uuden Valamon luostarin pääkirkko Heinävedellä. Kyseinen ikoni on tietävästi vanhin säilynyt kopio ja se poikkeaa alkuperäisestä kaksipuoleisuutensa johdosta. Ikoni on korotettu ”ihmeitekevien ikonien” arvoluokkaan.

Kun luostarielämä tuli mahdolliseksi Konevitsassa 1990-luvun alussa, sovittiin, että Heinävedellä olevasta ikonista maalataan kopio Konevitsan luostariin. Ikoni palasi toisintona luostariin 21.6.1993 luostarin 600-vuotisjuhlien yhteydessä. Ikoni sijoitettiin paikalle, jossa se oli ollut ennen evakkomatkan alkamista maaliskuussa 1940. Venäläiset arvostavat sitä; ikonin päätyminen Suomeen oli sen pelastus.

Jumalanäidin ikonissa on Neitsyt Marian päällysvaateen väri viininpunainen tai sininen. Ikonille on ominaista olkapään päälle taivuteltu valkea liina, Jeesus-lapsen pään muoto ja lintu hänen kädessään. Venäjällä tätä kuvatyyppeä kutsutaankin kyyhkysikoniksi.

Kaksi muuta Konevitsan luostarista säilynyttä ikonia

Konevitsa ry:n puheenjohtajalta, **Heikki Jääskeläiseltä** saamani tiedon mukaan on luostarista säilynyt vain kolme ikonia. Yksi on tuo edellä kerrottu Konevitsan Jumalanäidin ihmeitekevä ikoni. Toista, Uspenian tsasounan seinässä ollutta Kristuksen taivaaseenastumisen ikonia käyttivät sotilaat maalituluna tuhoten sen. Kolmas ikoni, Konevitsan Jumalanäidin ikoni, löytyi Pyhän Spiridonin kirkosta Lomonosovista. Monien vaiheiden jälkeen se palautettiin Konevitsan luostariin.

Lomonosov, Oranienbaum ja Pyhä Spiridon

Lomonosov on kaupunki 40 km Pietarista länteen Suomenlahden etelärannalla Kronstadtin kohdalla. Nykyisin se kuuluu Pietariin. Lomonosovin (vuoteen 1948 Oranienbaum) alueella on Oranien-

baumin palatsi, joka oli keisariperheen palatsialuetta. Sen läheisyydessä on Pyhälle Spiridonille omistettu ortodoksinen kirkko, jota parhaillaan kunnostetaan.

Konevitsan Pyhiinvaellusmatkalla 20.-22.7.2019 kuultua

Pyhiinvaellusmatkalaiset tutustuivat myös Konevitsan skiittaan. Siellä kerrottiin tuo Konevitsan Jumalanäidin ikonin evakkotarina. Kun ikoni oli palautettu Konevitsaan, siitä tehtiin toisinto. Se lahjoitettiin Pyhän Spiridonin kirkkoon Lomonosoviin palautetun ikonin tilalle. Matkalla mukana olleet **Sirkka Kuula** ja **Maija-Liisa Sepä** kiinnostuivat asiasta. Heille taas Lomonosov ja Oranienbaum palatsin alue ovat varsin tuttuja. He lupasivat vierailla Pyhän Spiridonin kirkossa ja ottaa ikonista valokuvan.

Lomonosov ja Tyrön evankelisluteriläinen seurakunta

Pietarin ympäristössä asuneet Inkerin suomalaiset olivat pääsääntöisesti luterilaisia, kun taas inkerit olivat ortodokseja. Laajan Lomonosovin alueen luterilaisille rakennettiin Tyrön kivikirkko 1831. Neuvostoliiton aikana 1936 se otettiin muuhun käyttöön, elokuvateatteriksi. Inkeriläisiä karkotettiin Siperiaan. Pahoin rapistunut

Konevitsan Jumalanäidin ikoni alakirkossa kesällä 2019.

kirkko luovutettiin inkeriläisille uudelleen 1991. Helsinkiläiset Malmin, Mellunkylän ja Roihuvuoren seurakunnat alkoivat heti talkoovoimin kunnostaa kirkkoa ja elvyttää seurakunnan toimintaa. 1990-2000-luvuilla seurakuntalaisista vielä suuri osa puhui suomea.

Rovasti Sirkka Kuula kävi ahkerasti tapaamassa seurakuntalaisia pitäen raamattupiirejä, hoitaen kirkollisia toimituksia ja vierailen kodeissa. Suomalaiset ryhmät veivät avustuksia vierailukäynnillä saaden vastineeksi runsasta vieraanvaraisuutta ja sydämellisyyttä. Suomen valtio rakensi

eläkeläisille palvelutalon. 'Maan tavan mukaan' sinne tuodut monet koneet ja laitteet päätyivät kuitenkin kaupungin toimitiloihin.

Vierailu Tyrön seurakunnassa

Inkeriläisseurakunnat ovat venäläistyneet, niin myös Tyrössä. Inkerin piispa on kehottanut pitämään jumalanpalvelukset vain venäjäksi. Tyrön venäläinen kirkkoherra **Alexander Hlinov** ja kanttori **Sergei Andrejev** haluavat kuitenkin 'uhmata' tätä käskyä ja niin he toimittavat jumalanpalveluksensa edelleen kahdella kielellä, suomeksi ja venäjäksi. Liturgiassa käytetään nk. **Mooses Putron** messua. Heidän virsikirjaansa on koottu Suomen virsikirjasta noin 100 sellaista virttä, jotka voidaan laulaa myös venäjäksi.

Olin toisena adventtina 2019 Sirkka Kuulan ja

Maija-Liisa Sepän kanssa viemässä Mellunkylän seurakunnan joulutervehdystä Tyrön seurakuntaan. Jumalanpalveluksen jälkeen nautittiin vapaaehtoisten valmistama yhteinen ateria. Mummoilla ei ollut kiirettä, joten lauloimme Kauneimpia joululauluja suomeksi. Kahdenkymmenen hengen joukossa oli vielä kolme, jotka puhuivat suomea ja pystyivät tulkaamaan laulujen sanoja.

Se löytyi

Kirkkoherra Hlinovin veli on ortodoksipappi. Hän ei ollut koskaan vierailut Lomonosovissa olevassa Pyhän Spiridonin ortodoksisessa kirkossa. Niinpä kävimme yhdessä tutustumassa siihen, koska erityisesti halusimme nähdä tuon Konevitsan Jumalanäidin ikonin. Sen äärellä ikonin evakkotarina puhutteli meitä kaikkia.

Konevitsan Jumalanäidin ikonin toisinto palasi saarelle 74 vuoden jälkeen

(Teksti julkaistu aiemmin: Konevitsa ry Jäsentiedote 2-2015)

KUVA RIITTA HIRVONEN

Konevitsan Jumalanäidin ikonin toisinto.

□ Heikki Jääskeläinen

Neuvostoliiton miehitettyä Konevitsan saaren 1940 sotilaat määrättiin hävittämään luostarin ikoneja. Kuitenkin yksi upseerista, **Viktor Vasiljevits Sharov** otti omin luvin talteen Konevitsan skiitasta Konevitsan Jumalanäidin ikonin toisinnon.

Viktor Sharov piilotti ikonia kotinsa ruoka komerossa, kunnes se löydettiin talon suursiivouksen yhteydessä. Vuonna 2001 Sharov luovutti ikonin tuntemalleen papille **Sergei Fedorovits Ponomareville**. Yhdessä he kääntyivät Oranienbaumissa, Lomonosovissa toimivan Pyhän Spiridonin kirkon kirkkoherran **Oleg Emelianenkon** puoleen. Ikoni kunnostettiin ja se sijoitettiin Pyhän Spiridonin kirkkoon.

Loppuvuodesta 2014 kaksi pyhiinvaeltajaa Pyhän Spiridonin kirkosta kävi Kone-

vitsassa. He kertoivat veljille kirkossaan olevasta Konevitsan Jumalanäidin ikonista. Joulukuussa igumeni Aleksandr osallistui Pyhän Spiridonin kirkon praasniekkaan, jonka aikana sovittiin, että ikoni palautetaan Konevitsan luostariin ja että siitä tehdään toisinto ikonia säilyttäneeseen Pyhän Spiridonin kirkkoon.

Oranienbaumissa 21.7. vietetyn liturgian jälkeen Pietarin ja Laatokan metropoliitta Varsonofi luovutti ikonin Viipurin ja Käsialmen piispa Ignatille. 21.-24.7. ikoni oli kumarrettavana Konevitsan Pietarin podvorissa. 24.6. ikoni jatkoi matkaansa podvorin esimiehen, isä Davidin kanssa Sortanlahteen ja sieltä katamaraanilla Konevitsan saarelle. Joukko Konevitsa ry:n jäseniä sai kunnian matkustaa Pyhittäjä Arsenin juhlaan ikonin kanssa samassa lavassa.

Konevitsalaisen Jumalanäidin ikonin toisinnon 74 vuotta kestänyt evakkomatka sai onnellisen päätöksen.

KUVA RIITTA HIRVONEN

Spiridonin kirkko Lomonosovissa.

Annetaan karjalaisuuden tarttua!

□ **Tea Itkonen,**
kooste Radio SUNin
haastattelusta

Karjalan Liiton puheenjohtaja Pertti Hakanen vieraili Radio SUNissa Maakunnan Matin, Matti Pulkkinen haastattelussa vuoden 2019 viimeisenä päivänä. Puheenaiheena oli karjalaisuus tämän päivän Suomessa.

–Tulipas oikein innostuttua aiheesta. No, mikä ihme se oli.. keskusteltiinhan karjalaisuudesta! nauhahtaa Hakanen.

Hakanen aloittaa uuden, liiton 80-vuotisjuhlavuoden innokkaana ja toiveikkaana, sillä paljon upeaa ja koskettavaa ohjelmaa ja tapahtumaa on luvassa. Kesäjuhlien alla, toukokuun alussa hän vaihtaa roolia liiton puheenjohtajan paltilta sen toiminnanjohtajaksi vastaamaan operatiivisesta työstä.

SYDÄMESI, MIELESI ja kielesi olet antanut Karjalan Liitolle, kiertänyt Suomea ja myös vanhaa Suomea – Karjalan aluetta, sanoo Pulkkinen ja kysyy: "Mitä Karjala on tänään?"

–Se on siirtokarjalaisten historian ylläpitämistä, mutta myös yhteiskunnallista keskustelua siitä, mitä Karjala on ollut ja on tänä päivänä. Iso osa siitä on yhteydenpito myös nykyisen Karjalan hallintoon ja ihmisiin, jotka siellä asuvat, vastaa Hakanen.

–Karjalaista ovat monet asiat, jotka eri henkilöissä ilmenevät eri tavoin, mm. hengellisyys, musiikki, liikunta... Karjalaisia ovat ennen kaikkea ne, jotka haluavat elää ja sykkiä myös karjalaiselle elämäntavalle. Karjalan murre on yksi upea osa karjalaisuutta.

KARJALAISET OVAT aina olleet taitavia verkostoitumaan ja tekemään yhteistyötä, johdattelee Pulkkinen ja mainitsee Hakasen työuralta laajoja verkostoja kuten MTK:n, Keskustapuolueen ja eduskunnan. "Miten aiot ruveta tekemään työtä Karjalan Liitossa?"

–Päätösarkani on operatiivisen toiminnan kehittämistä. Mukaansa tempaavaa työtä ja on kiva lähteä kehittämään toimintaa ja liittoa siten, että olemme entistä vaikuttavampi yhteiskunnallinen toimija ja halutumpi yhteisö olla siinä mukana. On löydettävä palvelulupaus, joka alkaa kiinnostaa kentällä ihmisissä.

Annetaan karjalaisuuden tarttua. Sehän tarttuu helpposti, kun annetaan vapaus sen tarttua. On rikkaus, että karjalaisuutta eletään eri paikkakunnilla eri tavoilla, eri painotuksilla.

SUKUPOLVIEN KETJU on liiton teemana. "Mistä oma karjalaisuutesi kumpuaa", kysyy Pulkkinen Hakaselta?

–Äitini on lähtenyt evakkoon Pyhäkylästä. Hän oli jo täysi-ikäinen, sodassa lottana ja teki oman evakomatkinsa rintamalla. Kun ensimmäisen kerran pääsin käymään äidin syntymäkylän pihalla Pyhäjärven rannalla, seisoin polun päässä paikalla, josta äiti lapsena juoksi järveen uimaan. Oli herkeittävä hetki soittaa sieltä äidille kotiin Tyrvälle, se liikutti meitä molempia.

Tarinahetket äidin kanssa matkojen jälkeen syvensivät tunnetta entisestään. Ehkä vielä tänäkin päivänä se antaa minulle voiman karjalaisuuteeni ja halun etsiä niitä kosketuspintoja, joista toinenkin voi löytää oman karjalaisuutensa.

"MITEN KARJALAISET ovat löytäneet sijansa ja paikkansa yhteiskunnassa?" Pulkkinen kysymykseen Hakanen kuvailee pika-asutus- ja maanhankintalain aikaansaamista ja toteuttamista: –Valtiojohdon puolelta luotiin mahdollisuus säilyttää jotakin tuttua sijoittamalla pääosin pitäjät ja kylät vastaamaan niiden sijainteja menetetyllä alueella. Identiteetti ja kyläyhteisöt saattoivat pysyä kasassa.

Merkittävää on se, miten evakot ottivat juurevasti kiinni uuteen paikkakuntaansa toiminnan kautta. Karjalaiset alkoivat pääosin integroitua nopeasti uusilla paikkakunnilla ja lähteä mukaan yhteiskunnalliseen elämään – haluttiin omalla elämämyönteisyydellä löytää oma paikka ja osa uuden paikkakunnan yhteisössä ja vastuunkannossa eri järjestöissä, pankissa, seurakunnassa ja kunnan hallinnossa.

PULKKISTA KIINNOSTAA Hakasen arvio siitä: "Onko yhteiskunnan hankkimaa kokemusta siirtokarjalaisen kotouttamisessa osattu hyödyntää?"

–Ei sitä ole osattu täysin hyödyntää. Onkin tärkeää pystyä arvioimaan, millä tavalla tänä päivänä voisimme arvioida omaa pääomaamme ja ottaa sitä käyttöön yhteiskunnan eheyden rakentamisessa.

JUHLAVUOSI ON alussa: "Mitä on odotettavissa 2020?"

–Tapahtumien vyöry on tarjolla valtakunnallisesti, piireissä ja seuroissa. Juhlavuotena halutaan katsoa eteenpäin, puhutaan sukupolviensa ketjusta. Toivon, että juhlavuoden kaari on sellainen, että niin karjalainen kuin eri puolella Suomea ei-geneettisesti karjalainen voivat katsoa

KUVA YRJÖ INKINEN 2019

Pertti Hakanen kertoo olleensa ainoa suuresta sisarusparvesta, jolle karjalaisuus tarttui äidiltä. Itse hän on onnekkaampi, sillä omat lapset ovat kiinnostuneita Karjalasta. –Karjalan matkat on rakennettava siten, että ne kiinnostavat nuoria. Omissa pojissani olen nähnyt, että oikea tehtävä rajan takana on hyvä motivaattori. Tässä Lenni (vas.) ja Lari Hakanen ovat etualalla, kunnostamassa Pyhäjärven lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin portaita viime kesänä.

KUVA SUNRADIO.FI

Matti Pulkkinen, Maakunnan Matti, kutsui Pertti Hakasen Radio SUNin vieraaksi viime vuoden lopussa.

karjalaisuutta ja löytää hetken, miten se miulle se karjalaisuus saattaisikin tarttua.

USEIN ESITETTYÄ kysymystä Karjalan palautuksesta ei voi välttää, joten Pulkkinenkin tiedustelee: "Miten sinä näet asian?"

–Kotiseutumatkailu alkoi keväällä 30 vuotta sitten ja sen merkitys on karjalaisille suuri. Nauhitimme siitä, että ovet ovat sinne auki, mahdollisuus säilyä ja voimme tehdä siellä kotiseututyötä. Liitossa tuemme virallista ulkopolitiikkaa ja haluamme olla siinä kehityksessä

mukana. Myös muille suomalaisille pääsy tutustumaan alueeseen on arvokas mahdollisuus.

"MITEN KARJALAISET säilyvät evakkopolven harvetessa?" –On tunnustettava ja arvostettava se vahva identiteetti, jonka evakot toivat mukanaan, mutta on ennen kaikkea puhuttava karjalaisuudesta tänä päivänä, jotta nuoremmat polvet voivat sen tunnistaa itsessään.

–Kotiseutumatkailun avulla ja matkailun kasvulla oli suuri merkitys karjalaisuuden siirtymisessä ja identiteetin

rakentumisessa seuraaville polville. Mutta pelkällä kotiseutuperinteellä ei enää nuorten kanssa mennä eteenpäin, yksittäinen talo tai kylä ei välttämättä nuorta kiinnosta, vaan on kyse laajenemista kokonaisuudesta, halutaan näyttää ja tutustua alueeseen ja kulttuuriin laajemmalla näkökulmalla, jotta jokainen voi löytää oman tarttumapintansa Karjalasta.

Haastattelun löydät ja voit kuunnella verkossa osoitteessa: <https://radiosun.fi>, katso kohdasta Maakunnan Matti.

30-vuotista Karjala-tietokantaa juhlittiin Mikkelissä

Joulukuun neljäs päivä oli Mikkelissä Karjala-tietokantasäätiön juhlapäivä. Säätiö perustettiin vuonna 1990 kokoamaan tietokanta luovutetun Karjalan väestöä koskevista vanhoista kirkonkirjatiedoista.

Kirjat ovatkin nyt melko lailla tarkkaan tallennettu ja ne kattavat noin 11 miljoonaa henkilötietoa. Tietokanta luovutettiin juhlatilaisuudessa Kansallisarkistolle.

Pyhäjärven seurakunnan kirkonkirjojen tallennus valmistui viime vuoden kuluessa, kun ensimmäisen rippikirjan vuosilta 1737–1747 tiedot näppäiltiin talteen. Joitakin vaikeimmin tulkittavia kirkonkirjoja, kuten esimerkiksi Sakkolan seurakunnan vanhin rippikirja vuosilta 1748–1782 jäi vielä osittain tallentamatta.

Tietokantaa on rakennettu useassa vaiheessa, viimeksi kolmivuotisessa hankkeessa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa Xamkissa. Tietokannan toteuttamista ovat rahoittaneet niin ministeriöt, rahastot kuin eri säätiötkin, myös pitäjäsäätiöt kohdennetusti omien alueittensa kirkonkirjojen tallennustyötä.

Katiha-tietokanta on ollut suuri apu ja tietolähde lukuisille sukutukijoille, mutta tämän ainutlaatuisen tietokannan pohjalta voidaan tehdä myös tieteellistä tutkimusta. Monipuolisen käytön edistäminen on nyt Kansallisarkiston hoteissa. ☒ ti

Tuleeko lehtesi oikealla osoitteella?

Päivitä osoitetiedot ajan tasalle:

puh. 040 719 2692 tai saatio@vplpyhajarvi.fi tai säätiön kotisivun lomakkeella.

Suruviestit

Kirkon Sanoma

Muuttuvaa ja pysyvää

□ Juhani Forsberg

Mitä vanhemmaksi tulee, sitä enemmän katse kääntyy vuoden vaihtuessa taaksepäin edelliseen vuoteen ja vielä kauemmaksi. Tuntuu siltä, että menneitä vuosia ovat hallinneet niin suuret muutokset, ettei oikein tahdo pysyä niissä kaikissa mukana.

Vuoden 2019 aikana maamme hallitus vaihtui kaksi kertaa, mikä merkitsi suurta muutosta entiseen, kun jo pitemmän aikaa olimme tottuneet vaalikauden mittaisiin hallituksiin. Samalla poliittisen puheen sävy on kovenunut sekä maailmalla että meillä, niin että tasavallan presidentti valitsi uuden vuoden puheensa aiheeksi vihapuheen torjumisen välttämättömyyden.

Eniten viime vuosina on noussut keskustelun aiheeksi ilmastonmuutos, jonka merkkejä on näkynyt maapallomme joka kolkassa. Sen torjuminen on saanut puolelleen kasvavan kannattajajoukon, mutta sen merkityksen vähättely on synnyttänyt myös tuntevan vastakkainasettelun.

Ikääntyvillä ihmisillä on ja ammoisista ajoista

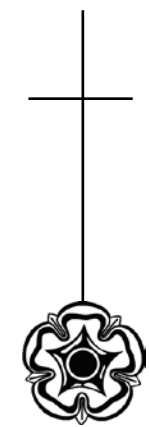
alkaan ollut taipumus ajatella, että ennen oli kaikki paremmin ja että kehitys on menossa vain huonompaan suuntaan. Olisi kuitenkin lähempänä totuutta ajatella, että muutoksilla on erilaisia suuntia, hyviä ja huonoja. Kaikki muutokset vaativat huolellista tarkastelua ja arviointia.

Myös kirkot kaikkialla maailmassa ovat muutoksen kourissa. Yhä useammat länsimaiset kirkot menettävät jäseniään, mutta vastaavasti Afrikassa ja Aasiassa monet kirkot ovat elinvoimaisia ja ne kasvavat. Kasvavia ovat kirkot, jotka pitävät kiinni kristinuskon ydinsanomasta eivätkä mukautu kritiikittä jokaiseen muutosvaatimukseen.

Kristillisen uskon jatkuvuus perustuu ratkaisevasti sen ydinsanomaa-

joka on tallennettuna Raamattuun. Muutosvaatimukset perustellaan usein väittämällä, että muutokset riippuvat siitä, miten Raamattua eri olosuhteissa tulkitaan. Väite on kuitenkin vain osaksi totta. Ei tarvita suurta oppineisuutta ja koukeroisia tulkintaohjelmia sen havaitsemisessa, että Raamatun ydinsanoma on varsin selkeä. Kysymys on siitä, että Jumalan luoma maailma ja ihmiskunta on edelleen lankeemuksen tilassa ja tarvitsee ulospääsyä. Sen mahdollistamiseksi Jumala lähetti Poikansa Jeesuksen Kristuksen lunastamaan ja sovittamaan maailman ja palauttamaan katkenneen yhteyden häneen.

Jos muutoksilla on tämä perusta, voimme olla turvallisella mielellä tulevaisuuden edessä.

Rakkaamme
**Taimi Helena
Silventoinen**

s. 27.6.1925 Pyhäjärvi Vpl
k. 4.12.2019 Tampere

Kaivaten
Omaisat

*Kun sammui sydän läheisen,
On aika suru hiljaisen*

Voit huomioida lehdessämme läheisiäsi julkaisemalla onnittelevan kirjoituksen, muistokirjoituksen ja/tai valmistumisuutisen. Palvelu on maksuton. Pyydäthän ennalta luvan julkaisulle.

Kuolinilmoitukset laaditaan toiveitten mukaan tai julkaistaan muualla laadittu uudestaan.
Hinta 0,70 € / ppm + alv 24 %

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adressit

Karjalanneito

Iris

Kullerot

Valoisa polku

Pyhäjärven kirkon
alttaritaulu

Adressi sisältää kaksi tai useampia sisälehtivaihtoehtoja, joista voi valita sopivimman ja poistaa ylimääräiset. Hinta 12 euroa kappale + postituskulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala,
puh. 044 281 5047 tai
pirjo.kiiala@gmail.com

Taimi Silventoisen muistolle

Sinä, Taimi Helena, synnyit Vpl. Pyhäjärven Yläjärvellä 27.6.1925 ja kuolit Tampereella 4.12.2019. Olit jo syntyessäsi puoliorpo, sillä isäsi **Tuomas Silventoinen** kuoli ennen syntymääsi. Äitisi, **Anna-Liisa, os. Hopia**, oli myös yläjärveläisiä. Teitä oli neljä sisarusta; Rauha, Armas, Heino ja Taimi. Lapsuusaikasi perheeseen kuuluivat myös isäsi veli Matti ja sisaret Helena ja Liisa. Sait läheisiltäsi paljon huomiota ja huolenpitoa. Helena-tätisi avioitui 40-vuotiaana leskeksi jääneen isämme **Pekka Pulakan** kanssa ja muutti Noitermaahan. He saivat pienen tytön, serkkusi Ainin. Liisa-tätisi meni nuorikoksi Pyhäjärven Pöystinmäen Ijäksi. Vanhin tätisi, Katri, emännöi Nännimäisen taloa Rahkajärvellä.

Nämä Silventoisen vanhemmat sisarukset pitivät yhteyttä keskenään kyläilemällä toinen toisissaan. Niinpä minäkin, Anna-Liisa, pääsin tutustumaan paitsi Sinuun, myös Silventoisen sukuun. Muistan kotisi, punaisen, pitkänomaisen talon Yläjärven rannalla, navetan kylätien varrella ja harmaan aittarivin avaran pihan toisella reunalla, lähempänä rantaa. Ja muistan kesäiseltä sukulaiskyläilyltä hienohiekkaisen järvenrannan. Se oli, Taimi, Sinun rakas kotipaikkasi. Siellä olivat juuresi ja sitä, sekä kotiseutuasi vanhanakin kaihoten muistelit. Ehdit

käydä kansakoulun ennen sotaa kotikylässäsi. Muistelit kerran, ja valokuvakin sen kertoo, että opettajanaasi lukuvuonna 1936-37 oli **Kylli Haarni**, eli vanhemman sukupolven televisios-ta muistama Kylli-täti.

Tulivat vaikeat sotavuodet. Talvisodan ajan perheenne pyhäjärveläisten tavoin oli evakossa Alavudella. Sinä hakeuduit väli- rauhan aikana kuortanelaisen Kapteeni Koiviston perheeseen lastenhoitajaksi. Kun jälleen jatkosodan alkupuolella voitiin palata kotiseudulle, tulitte pienenä perheenä, äitisi ja Sinä, sodalta ehjänä säilyneeseen kotiin. Sota koetteli raskaasti kotiperhettäsi, sillä sekä veljesi Armas että Matti-setäsi kaatuivat jatkosodan taisteluissa. Heinokin oli jo rintamalla jatkosodan aikana ja Rauha oli lottatehtävissä koko sotien ajan. Kesällä 1944 teit ikäistesi nuorten tavoin raskaan taipaleen, kun kävelitte karjan kanssa Pyhäjärveltä Keski-Suomeen.

Sodan päätyttyä asetuitte Mänttään. Perheesi luopui maansaantioikeudesta ja Heino-veljesi hakeutui työhön Mäntän paperitehtaalle. Sinusta puolestaan tuli tamperelainen, kun löysit työpaikan Tampellan Lapinniemen tehtaalta. Äitinekkin kuoli ja olit yksin. Tampereelle kotiutumista helpotti, kun siellä asui myös kaksi äidinpuoleista serkkuasi, Helena ja Maija. Ostit yksin Kalevan kaupunginosasta, ja tästä

paikasta tuli Sinulle vuosikymmenien ajaksi viihtyisä koti. Tampereelta käsin kyläilit usein Helena-tätisi luona Nokialla, ja Ainin kanssa kävitte, varsinkin nyt viimeisinä vuosina lukemattomat puhelin-keskustelut. Keskustelut sujuivat, vaikka joskus valittelitkin olevasi "sokia ja kuuro". Sujui myös Pyhäjärvi-lehden luku ja lehden saapumista aina hartaasti odotit.

Heino ja Meeri Mäntässä sekä Rauhan perhe Tyrvään Sammaljoella olivat Sinulle tietysti kaikkein läheisimmät. Rauhan luona vietit useimmat lomajakasi. Nyt, kun voimasi vähenivät ja olit avun tarpeessa, Rauhan poika Esko yhdessä vaimonsa kanssa

huolehti Sinusta. Sait pitkän elämän, 94 vuotta. Olit "maan hiljaisia", et korostanut itseäsi, mutta Sinulla oli tärkeä paikka lähipiirissäsi. Olit nyt viimeinen Yläjärven Silventoisen sisaruksista. Näin lähdemme, kukin vuorollamme.

"Ihmisen elinaika on niin kuin ruohon: kuin kedon kukka hän kukoistaa, ja kun tuuli käy yli, ei häntä enää ole eikä hänen asuinsijansa häntä tunne. Mutta Herran armo pysyy ajasta aikaan,...".

Ps.103:15-17

Taimia lämmöllä muistaen
Aino Honkala, serkku
Anna-Liisa Heikkilä

Omnittelut

Katri Ahvonen 100 vuotta

Katri Ahvonen 1950-luvulla ollessaan töissä Kuopiossa Kansalliskaupan ravintola Yläsalin tarjoilijana.

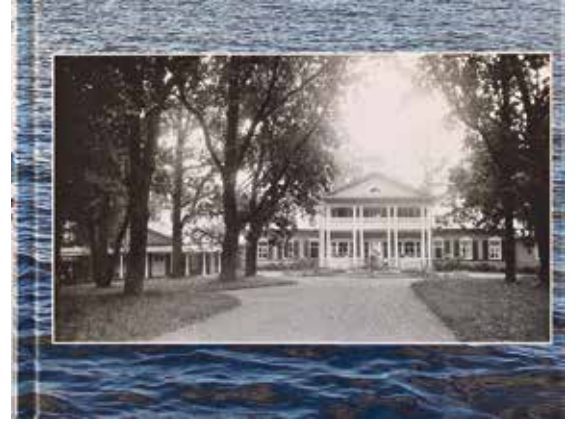
Kuvassa keskellä Katri 100-vuotispäivänään 7.12.2019 Kuopion Nielsissä ympärillään tilaisuudessa paikalla olleita sukulaisia. Läsä olleista Ahvosia jälkeläisineen oli 10 kpl. Katrin takana on kaksi isä Toivon nuorinta poikaa, vasemmalla Toivo Ahvonen ja oikealla Kalervo Ahvonen. Kuvassa on myös sukuhaaran kolmatta polvea edustamassa viisi Ahvosten poikaa.

Katri Ahvonen (os. Räsänen) saavutti 100-vuotismerkkipäivän lauantaan 7.12.2019. Katri oli naimisissa Viipurinläänin Pyhäjärven Hassinmäellä vuonna 1910 syntyneen **Toivo Ahvosen** kanssa. Merkkipäivää vietettiin

Kuopiossa Nielsin vanhalla postin talolla lasten, lastenlasten sekä lähimpien sukulaisten läsnä ollessa. Paikalle tilaisuuteen kutsu- tuista oli saapunut 16 läheisintä henkilöä eri puolilta Suomea juhlistamaan harvinaista, lämminhenkistä

ja suurta merkkipäivää. Katri on ensimmäinen 100 vuoden merkkipäivän saavuttanut Ahvosen sukunimeä käyttävä suvun ja koko sukuhaaran jäsen.

Toivo ja Kalervo Ahvonen

Taubilan kartano

– lahjoitusmaakaudesta Fazerin aikaan

Hanki lahjaksi sukulaisille ja ystäville! 176 sivua, n. 150 valokuvaa, koko B5, hinta vain 30 €.

Kaunista Vpl. Pyhäjärveä, osat I ja II, yhteensä 736 sivua. Koko A4. Hinta vain 95 €.

Lisätietoja ja tilaukset:

taubila@pp.inet.fi tai puh. 040 021 3369
seija.jokinen@netti.fi tai puh. 040 835 5820
Sekä <http://vpl-pyharjarvi.fi/kirjapuoti>
Hintoihin lisätään toimituskulut. Noudettavissa myös hallituksen jäseniltä ilman lähetyskuluja.

Vpl. Pyhäkylä-Seura

Huomaathan säätiön ja lehden uudet osoitteet:

saatio@vplpyharjarvi.fi (Kirsti)
toimitus@vplpyharjarvi.fi (Tea)

Parikkalan tulliasema avaa vuonna 2024 nopeamman tien Laatokalle

□ Tea Itkonen

Parikkalan Syväoron tulliaseman avaaminen matkailijaliikenteelle oli ensimmäisiä Antti Rinteen lyhytaikaiseksi jääneen hallituksen viestittämiä päätöksiä. Ikuisuushankkeelle on näkymässä päätös vuonna 2024, kun Syväoro avataan kansainväliselle liikenteelle.

Jaakkiman, Lahdenpohjan Lumivaaran Kurkijoen ja Lumivaaran kävijöitä erityisesti kutkuttava reitti, joka lyhentää ajoaikaa kohteisiin useita tunteja, on jo pitkään ollut valmisteltu Venäjän puolella. Raja-asema on ollut muun muassa metsäteollisuuden rahtikuljetusten käytössä jo vuosia.

Kurkijokelaiset ja jaakkimalaiset ovat jo saaneet joitakin lupia kulkea raja-aseman kautta. Nämä ryhmät ovat olleet yhteistyössä ja neuvotteluissa paikallisen hallinnon kanssa lähinnä hautausmaa- ja kirkko hankkeisiin liittyen.

Jaakkimassa paljastettiin 2018 kesällä sankarivainajien muistomerkkin

yhteyteen uusi komea graniittipaasi, johon on kaiverrettu 337 sankarivainajan nimet. Viime keväänä viiden hengen talkooryhmä kartoitti, kuvasi ja kirjasi hautapaasien tiedot talteen sekä laati kartan suomalaisten hautojen sijainnista paikallisten hautojen lomassa Jaakkiman vanhalla siviilihautausmaalla. Työ siellä jatkuu vielä muutamien paasien nostolla ja oikaisulla tulevan vuoden varrella. Mielenkiinnolla seurataan myös Jaakkiman kirkon uutta nousua.

Lumivaaralaisten yhteistyö on myös keskittynyt hautausmaiden ja kirkon vaalimiseen. Lumivaaran sankarihautausmaa entisöitiin pystyttämällä uudet valkoiset ristit entisille paikoilleen syksyllä 2016. Lumivaaran siviilihautausmaa ja ortodoksinen kalmisto ovat myös lumivaaralaisjuuristen säännöllisessä hoidossa. Nyt ponnistelut kohdistuvat muun muassa Lumivaaran kirkon korjaamiseen.

Kurkijokelaiset ovat pitkään ja säännöllisesti järjestäneet hautausmaidensa kunnostustalkoita, tiihin on sisällynyt muun muassa

kivien nostoa. Hautausmaita on kolme.

Etelä- ja Länsi-Suomesta Sortavalan suuntaan tähtäävä kotiseutumatkailija tulee myös aikanaan hyötymään Syväoron kautta kulkevasta nopeasta ja hyväkuntoisesta tiestä.

Matkailun kasvua odotetaan

Uusi hulpea tie Pietarista on jo melkein kokonaan ajettavissa. Karjalankannaksella avattiin viime marraskuun lopussa uudistettu, nelikaistainen valtatie A-121 Pietarista Kiviniemeen. Viime kesäiset tietyömaat ovat siis jo valmistuneet ja ruuhkassa seisomista ei ole tulevana kesänä odotettavissa. Kaskikaistainen osuus Kätkälä-Sortavalan välillä on myös kunnostettu erinomaiseen kuosiin.

Uusi nopea tie avaa myös pietarilaisille nopeammat yhteydet niin Laatokalle, sen pohjoisosiin kuin myös Itä-Suomen järviolueelle.

Ylen uutisissa joulun alla povattiin Syväoron reitin haastavan etelämpänä sijaitsevat Vaalimaan, Nuijamaan ja Imatran

rajanylityspaikat, pääseehän sinne uudistettua tietä pitkin lähes yhtä nopeasti.

Pietarilaiselle turistille on jo matkan varrella monenlaista nähtävää ja koettavaa, samoin alueella liikkuvalla juurimatkalaisellekin, sillä venäläiset pannotavat nyt voimakkaasti myös turismin kehittämiseen Suomen lähialueilla. Raudussa eli Sosnovossa voi jo lasketella, luistella ja nauttia kylpyläelämästä ja siellä on myös vuokramökkejä. Moottoriurheilukeskus Igora Drive on valmistumassa ja ensimmäinen kisa ajettaneen siellä jo kevään aikana, kertoi Yle.

Laatokan Karjala kehitysboomissa

Laatokan Karjalassa uudempia matkailua kehittäviä hankkeita ovat Ruskealan kaivospuisto monine kulttuuritapahtumineen ja liikuntamahdollisuuksineen (ruskeala.ru) – sinne liikennöi viime vuonna jopa retrojuna turistiliikenteen palveluksessa, hyvin hoidettu Karjalan eläintarha Jänisjärvellä (kareliazoo.ru), Sortavalassa keskiaikaiselämyksiä

Kesällä 2019 Kannaksen matkailija sai helteessä hikoilla bussissa ja purra pölyä, nyt Pietarin ja Sortavalan väliset tiet ovat erinomaisessa kunnossa.

tarjoava Bastion-historiapuisto, Laatokka-keskus Valamon laivojen satamassa ja Laatokan kartanon upea tarjonta niin kesällä kuin talvellakin (ladogausadba.ru) – siellä voi ajella, uida, kalastaa ja pilkkiiä Laatokalla ja kisailla sisätiloissa mm. keilailussa ja biljardissa. Kohde on korkeatasoinen ja myös lapsiystävällinen.

Lahdenpohjassa on muutaman vuoden toiminut Huuhanmäen sota- ja

geologinen museo (gorafilina.ru), Jaakkiman viime vuonna kunnostettu kirkonmäki ja kirkkoraunio enkeliaiheisine puuveistoksineen tekee raunionakin kunniaa C. L. Engelin arkkitehtuurille sekä Lumivaaran kunnostuksen alla oleva kirkko. Lumivaarassa on esimerkiksi Harviossa mukavat lomakylät Laatokan rannalla ja vieressä yksi Karjalan linnanvuoria. Kohteita ja teinmistä siis kaiken ikäisille.

ErP 6:n Keljan taistelun 80-vuotismuistojuhla

KUVA PERTTI HAKANEN

Eversti Antero Pärssisen juhlaesitelmä pureutui laaja-alaisesti talvisodan väistämättömyyden kehittymiseen, siihen varustautumiseen, jakoi muutamia kohtalonhetkiä Keljan taistelusta sekä kosketteli maanpuolustustahdon merkitystä ja nykytilaa.

ErP 6:n vuosijuhlissa Keljan taistelun 80-vuotismuistopäivänä 27.12.2019 kokoontui Kokemäelle toista sataa henkeä kunnioittamaan pataljoonan miehistöä ja heidän pannaan 80 vuotta sitten. Juhlissa muisteltiin myös perinyhdistyksen rauhan ajan taivalta.

Monipuolisessa ohjelmassa piti pyhäjärveläinen eversti **Antero Pärssinen** juhlaesitelmän, jonka julkaisemme tässä kokonaisuudessaan:

Kunnioitetut veteraanit ja lotat, hyvät naiset ja herrat,

Kiitokset kutsusta tulla tähän arvokkaaseen juhlaan Keljan taistelun muistopäivänä. Keljan nimi liittyy minuun henkilökohtaisesti, sillä olen syntynyt lähes 83 vuotta sitten Keljassa, Pyhäjärven Keljassa. Se sijaitsee Pyhäjärven pohjoisrannalla, Salitsanrannan koulupiirissä. Todettakoon, että Pyhäjärven Keljan ja Sakkolan Keljan välinen matka on linnuntietä mitaten noin 25 kilometriä.

Perheemme: Äitini, kuusi lasta ja 75-vuotias mummo lähti talvisodan evakkoon 4. p:nä joulukuuta. Isä oli Konevitsassa RT 3:n riveissä. Evakkomatkamme vei Alavudelle, Alajärvelle ja Kullalle, josta palattiin Keljaan lokakuun 21. p:nä 1941.

Kesäkuun 20. p:nä 1944 alkanut toinen evakko-

matka suuntautui ensin Keski-Suomeen, Uraisille, jossa aloitin kansakoulun syksyllä. Seuraavana keväänä muuttimme Kullalle ja sitä seuraavana Huittisiin, jossa olen käynyt kouluni.

Itsenäinen Suomi ennen talvisotaa

Suomen itsenäistytessä Hallitusmuotoomme kirjattiin säädös yleisestä asevelvollisuudesta. Se pätee tänäkin päivänä ja pysyy puolustuksemme perustana tulevaisuudessakin. Parikymmentä vuotta sitten mahdollistui myös naisten vapaaehtoinen sotilaskoulutus. Näin taataan se, että meillä on riittävä määrä koulutettua reserviä käytettävissä maan aseellisen puolustuksen tarpeisiin.

Puolustusvalmiuden tärkeimmän perustekijän, henkilöstön, määrällisen riittävyuden lisäksi ratkaisevaa ovat koulutustaso ja henki eli puolustustahdon. Toisen perustekijän muodostaa materiaalin valmius eli materiaalin määrä ja laatu. Nämä kaksi tekijää yhdessä mahdollistavat toimintakykyisten organisaatioiden luomisen kulloinkin tärkeiksi arvioitaviin tehtäviin.

Koko yhteiskunnan kriisinkestävyys on muodostumassa yhä tärkeämmäksi osaksi valtakunnan ja kansan turvallisuutta. Valtakunnalliset Maan-

puolustuskurssit aloitettiin vuonna 1961. Niillä koulutetaan eri alojen johtohenkilöitä niin valtionhallinnosta kuin elinkeinoelämästäkin. Mm. kaikki kansanedustajat käyvät nämä kurssit.

SUOMEN ITSENÄISTYMISEN jälkeen luotiin puolustusvoimia kovalla kiireellä. Suunnitelmia tehtiin ja toimintoja aloitettiin pikavauhdilla. Mm. upseerikoulutusta suunnitellaan asetettiin komitea 4.1.1919 ja ensimmäinen kadettikurssi aloitti kolmen viikon kuluttua 25.1.1919. Vauhdikkaasti luotiin koulutusjärjestelmä ja liiketkannallepanojärjestelmä sekä aloitettiin materiaalihankinnat.

Samaan aikaan tehtiin tietysti myös puolustus-suunnitelmat ainoan ajateltavissa olevan hyökkääjän, Neuvostoliiton, varalle. Talvisotaan mennessä puolustus-suunnitelmia tarkistettiin keskimäärin viiden vuoden välein. Puolustuksen painopiste suunniteltiin alun alkaen Karjalan kannakselle, jonka linnoittaminen aloitettiin 1920-luvulla. Tuolloin tehtiin mm. Keljan kesto-laitteet eli betonikorsut: kaksi konekiväärikorsua ja yksi tykkikorsu.

Talvisodan alkuun mennessä oli rakennettu yhteensä 221 kesto-laitetta koko Karjalan kannakselle. Näin jälkeen päin arvioiden työllä saavutettiin lukumäärään verrattuna suuri hyöty, kun venäläisten mieliin syntyi myytti Mannerheim-linjasta. Todellisuudessa kesto-laitteita koko Kannaksen leveydellä oli harvaksen. Niiden tehoa parryttiinkin lisäämään kesäkuussa 1939 aloitetulla suojeluskuntien henkilö-östöllä toteutetulla kenttälinoittamisella.

Puolustustahto oli näinä vuosina korkealla. Suojeluskunnissa annettu sotilaskoulutus täydensi erinomaisesti puolustusvoimien antamaa yhdeksän kuukauden peruskoulutusta. Tuon ajan sotilaisaine oli myös varsin hyvää. Ruumiillisen työn antamaa kuntoa paransi laaja urheilun harrastus niin urheiluseuroissa kuin suojeluskuntienkin toiminnassa. Ajatus hyvistä käsikranaatin heittäjistä oli taustalla **Tahko Pihkalalla**, kun hän kehitti pesäpalloperin.

Henkeä ja kuntoa oli, mutta varustusta ja taisteluvälineistöä ei saatu määrärahojen niukkuuden takia kehitettyä vastaavalle tasolle. Asiaan ei tullut korjausta edes sen myötä, että kenraali Mannerheim Puolustusneuvoston puheenjohtajana useamman kerran yritti saada muutosta aikaan.

Joukkojen organisointi tehtiin realistisesti meidän olosuhteidemme mukaisesti. Materiaaliset puutteet vaikuttivat kuitenkin merkittävästi joukkojen toimintakykyyn ja -tehoon. Liian monen miehen varustuksen taso oli ”malli Kajanderiä” eli sotilaan tunti siitä, että hänellä oli sinivalkoinen kokardi.

Näistä lähtökohdista syntyi kuitenkin ”Talvisodan ihme”. Suomalaiset sotilaat, lotat ja kotirintaman ahertajat, aiemmista poliittisista ristiriidoista huolimatta, saavuttivat yhtenäisenä kansana torjuntavoiton määrällisesti ylivoimaisesta vihollisesta.

On syytä muistaa, että Kansainliitto tuomitsi Neuvostoliiton hyökkääjäksi. Länsimaille tuolloin osoitetut avunpyynnöt eivät tuottaneet tulosta. Meidän oli selvittävä yksin. Ja Talvisodasta selvittiin, kuten hyvin tiedämme. Siihen tarvittiin sellaista uhrimieltä ja peräänantamaton tonta sinnikkyyttä, jota mm. ErP 6 osoitti Keljan taistelussa 80 vuotta sitten. 105 kunnian päivää, talvisota näytti maailmalle suomalaisten tahdon pitää kiinni nuoresta itsenäisyydestään. Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** tote- si taannoin, että ”tärkein puolustuslinja on korviemme välissä”. Talvisodan aikana se puolustuslinja oli meillä suomalaisilla erityisen hyvässä kunnossa.

Neuvostoliitto 1920–1930 -luvulla

Mitä sitten tapahtui itäpuolellamme Neuvostoliitossa, jota pidettiin, kuten aiemmin totesin, ainoana mahdollisena vihollisennamme. Heidän Suomen vastaisesta rajasta vastuussa oli Leningradin sotilaspiiri. Vuonna 1924 sillä oli Karjalankannaksella yksi divisioona ja Laatokan pohjoispuolella yksi pataljoona, jolla oli myös varautumistehtävä siirtyä Muurmanseen englantilaisten varalle. Vuoteen 1937 mennessä joukot olivat lisääntyneet merkittävästi: Kannaksen suuntaan oli ryhmitetty 8 divisioona ja Laatokan pohjoispuolella toimi 3 divisioona. Ja suunnitelmiakin tehtiin.

Historioitsija, professori Kilinin mukaan vuonna 1930 pidettiin Leningradissa maavoimien ja merivoimien sotapeli, jossa suunniteltiin Helsingin valtaamista. Harjoituksessa päädyttiin Helsingin valtaamiseen kuukauden taistelujen jälkeen. Kilinin mukaan sotilaiden mieliin iskostui ajatus ”kuukauden sodasta”, jonka aikana Suomi vallattaisiin. Samalla Suomen puolustusvoimien tila arvioitiin surkeaksi.

1930-luvulla Suomea pidettiin vihollisena, jota vastaan oli valmistauduttava toimimaan tehokkaasti ja suunnitellusti. Leningradin sotilaspiirin joukoille jaettiin yleisesikunnassa painettu kirjanen: ”Suomi, marssireittien kuvaus”. Kirjasen suomennoksen on tehnyt 1989 **A. Uitto** nimellä ”Puna-armeijan marssiopas Suomeen 1939”. Opas sisälsi mm. tiedot tiestöllämme olevista silloista ja niiden kantavuuksista.

Mutta suuren valtion toiminnoissa tapahtui myös sisäisesti suuria muutoksia. Maailman valloituksen tähtäävän neuvostovaltion terrori tuhosi **Hannu Rautkallion** mukaan 1920–1930-luvulla noin 25–30 miljoonaa Neuvostoliiton kansalaista. Luvut ovat arvioita, joita on esitetty hyvin suurella haarukalla.

Myös Puna-armeijassa järjestettiin puhdistus, jossa teloitettiin viidestä Neuvostoliiton marsalkasta kolme, 15 armeijan komentajasta 13, yhdeksästä amiraalista kahdeksan, 57 rintamankomentajasta 50, 186 divisioonankomentajasta 154, kaikki armeijan komissaarit ja 28 rintamankomissaarista 25.

Varsinainen suuri puhdistus ajoittui vuosille 1936–38. Kaiken kaikkiaan ”puhdistettiin” 30000 upseeria. Oliko tässä yksi talvisodan syistä? Kokeneet ensimmäisen maailman sodan upseerit likvidoitettiin suurelta osalta. Odotettavissa olevia suuria yhteenottoja varten lännen kanssa oli saatava sotakokemusta omaavia johtajia Puna-armeijaan. Talvisota tarjosi siihen mahdollisuuden!

Sodan valmisteluista

Stalin kävi Suomea vastaan käytävän sodan valmisteluun käsiin kesäkuussa 1939. Marsalkka **K. A. Meretskovin**, joka oli juuri nimitetty Leningradin sotilaspiirin komentajaksi, Stalin kutsui neuvotteluun kesäkuun lopulla. Stalin käski Meretskovia saattamaan sotilaspiirin suunnitelmat ajan tasalle. Suunnitelma piti tehdä vastaiskun suorittamisesta, jos Suomi hyökkäisi. Suunnitelma piti esittää Stalinille parin viikon kuluttua. Joukkojen tehostettu koulutus oli aloitettava heti mahdollisimman sodan mukaisissa olosuhteissa. Toimet piti salaamissyistä suorittaa korkeintaan rykmenteittäin. Meretskov mainitsi muistelmissaan, että paikalla neuvottelussa oli myös **O. W. Kuusinen**. Jos marsalkalla olisi Suomen suhteen kysyttävää, on Kuusinen lisätietojen antaja. Sodan alkuvaiheissa

Meretskov kertoo tavanneensa Kuusisen useaan kertaan.

Heinäkuun jälkipuolella Meretskov kävi esittelemässä vastaiskusuunnitelmansa Stalinille, joka korosti iskun nopeaa suorittamista. Meretskovin epäillessä, että neljä viikkoa on lyhyt aika näin mitavalle operaatiolle, hänelle todettiin, että Leningradin sotilaspiirin joukkojen lisäksi hän voi ottaa myös huomioon valtakunnan koko voimavarat. Samalla Meretskov sai käskyn tulla syyskuussa taas esittelemään sotilaspiirin toimenpiteiden sen hetkinen tilanne. Syyskuussa alkoi sitten laaja palvelukseen kutsuttujen koulutus.

Stalin oli pohdiskellut myös sitä, että suomalaisia on vähemmän kuin Leningradissa on asukkaita. Ei olisi siis mikään ongelma siirtää heidät jonkin laajaan Neuvostoliittoon. Ajatusta myötäilee Talvisodan toisena päivänä sisäministeri Berijan antama käsky varautumisesta vankileireillä 26 500 sotavangin pikaiseen saapumiseen. Sama asia toistettiin talvella helmikuun suurhyökkäyskäsytssä. Leirille vietävien määräksi arvioitiin nyt 20 000.

MILLAISET OLIVAT sitten voimasuhteet sodan alkaessa?

Suomen asevoimien vahvuus oli noin 250 000 miestä. Pääosa 130 000 sotilasta oli Karjalan kannaksella. Noin 120 000 sotilasta oli pitkällä itärajalla Laatokasta Jäämerelle, painopiste Laatokan lähellä. Taistelukelpoisia panssarivaunuja ei tuolloin ollut ainuttakaan. Ilmavoimilla oli 36 tyydyttäväksi katsottavaa hävittäjää.

Neuvostoliitto keskitti Suomen rajan läheisyyteen ”vastahyökkäykseen”, kuten Stalinin sanonta kuuluu, 400 000 miestä, 1500 panssarivaunua ja noin 1000 taistelulentokonetta. Puna-armeijan kokonaisvahvuuteen verrattuna se oli verraten vähän. Esimerkiksi taisteluvaunuja heillä oli kaiken kaikkiaan 22 000.

Ongelmana oli päällystön taso. Olihan upseereja likvidoitu ns. Stalinin vainoissa viimeisellä vuosikymmenellä, kuten aiemmin mainitsin, noin 30 000. Siinä oli silloin mennyt myös suuri määrä kokeneita johtajia ja johtamistaitoa.

SNLT:n tavoitteet

Venäläinen historioitsija professori Juri Kilinin esitelmöi Mikkelissä 10 vuotta sitten järjestetyssä talvisota 70 v -seminaarissa. Hän lopetti esityksensä seuraavasti:

”Neuvostoliiton talvisodan tavoitteisiin kuuluivat

- Suomen armeijan lyöminen,
- Koko Suomen liittämisen Neuvostoliittoon,
- Neuvostoliiton strategisen aseman parantaminen lyhentämällä pitkää länsirajaa tuntuvasti,
- Leningradin ja Kirovin radan turvaaminen,
- Meriyhteyksien turvaaminen Kauko-itään Japania vastaan,
- Herruus Itämerellä ja Pohjois-Atlantilla,
- Rakennettavan suurlaivaston tukikohtien saaminen lähemmäs Itämerellä ja
- Sotatalouden kehityksen jouduttaminen.

Tärkeimpänä tavoitteena oli kuitenkin parhaiden edellytysten luominen sotaan Saksaa vastaan. Talvisodalta ei voitu välttyä.”

Tässä siis vastausta tänäkin syksynä Yleisradion ohjelmassa esitettyyn väitteeseen, että talvisota olisi voitu välttää.

Taistelut ja tappiot

En käsittele talvisodan taisteluita. Totean kuitenkin talvisodan tappiot **Sampo Ahdon** äskettäin julkaiseman kirjoituksen perusteella. Talvisodan suomalaistappioiksi on laskettu 26 662 kaatunutta ja noin 43 500 haavoittunutta. Siviiliväestön menetykset olivat 900 kuollutta ja noin 1 800 haavoittunutta. Tuoreitten venäläislähteiden mukaan puna-armeija menetti 127 000 miestä kaatuneina ja 265 000 haavoittuneina. Suomalaisarvioit ovat olleet 230 000–270 000 kaatunutta ja 200 000–300 000 haavoittunutta.

Myös ErP 6:n sotatapaaleen sivuutan vähällä. Hiljattain ilmestynyt ErP 6:n perinneyhdistyksen julkaisema kirja ”HENKI ELÄÄ” kertoo olennaisen ErP 6:n taistelujen tiestä. Otan tähän kuitenkin lyhyen otteen Pataljoonan sotapäiväkirjasta 80 vuotta sitten käydystä Keljan taistelusta:

”27.12. klo 0.40 Lähtö Keljaan karkoittamaan vastahyökkäyksellä sinne rannalle puretunutta vihollista.

Klo 9.30 Pataljoona hyökkäsi aukean yli Satumetsikköön, jossa oli pataljoonan verran vihollisia vahvistettuna tykistöillä ja kranaatinheittimillä. Vihollinen oli sijoittanut hv.esteeseemme (hv. = hyökkäysvaunu) runsaasti konekivääreitä, joilla se hyivistä asemistaan pääsi tuottamaan joukoillemme suurta tuhoa.

Oman tykistömme piti ampua keskitys 10 min ennen hyökkäystä, mutta mitään tykistötulta ei kuulunut.

Joukkojemme ilmaantuessa Keljan aukealle vihollinen avasi kiivaan tulen paitsi jv:n konetuliaseita,

ampuivat tykit Suvannon yli suoralla suuntauksella joukkoihimme.

Klo 10.15 Oma kranaatinheittimemme ampui aluekeskityksen, jonka jälkeen hyökkäys pääsi eteenpäin konekiväärien tukemana.

Pst-osasto ja 2. Kompp:n IV joukkue hyökkäsivät vasemmalta, siitä oikealle 1. Kompp ja äärimmäisenä oikealla 2. Kompp:n loppuosa. Hyökkäys edistyi hitaasti ja tappioita tuli. 2. Kompp:n pääll. luutn. Jäntti ja 3. Kompp:n pääll. Luutn. Lehtonen menettivät henkensä samoin res.luutn. A Hämäläinen. Lisäksi kaatui ? au ja ? miestä sekä haavoituivat luutn. J. Ahi (1.K:n pääll. kirj. huom.) res. luutn U Lähteenkorva ja res.ins.luutn. J Lindberg ja res vänrikki K Repo sekä ? au ja ? miestä. Kadoksissa on ?.

Klo 19.00 Alue puhtaana vihollisesta ja luovutettiin patl. Mullerille. (JR 29, III P, kirj:n huom.) Meiltä jäi vahvistamaan 1 1/2 kk.joukkuetta ja kaksi kiv.ryhmää. Pataljoonamme palasi Vilakkalan kylään, jossa majoittui.

Ja vielä:
28.12. klo 14 Pataljoonan komentajan puhuttelu. Kunnioitettiin sankarivainajien muistoa.

1.K:n päälliköksi luutn. V. Elovaara
2.K:n - ” -
res.luutn. J. Vuorio
3.K:n - ” -
- ” - V. Kumpula
EsikK:n - ” -
res.vänr. M. Haapanen
Pataljoona jäi lepoon.”

Näin Pataljoonan sotapäiväkirja. Komppanioiden sotapäiväkirjat ovat yksityiskohtaisempia ja niitä on jäänyt mieleeni erityisesti räisäläläisten kaksoispoikien **Raikas** ja **Reino Marilan** raoritukset taisteluhautojen takaisin valtauksessa.

Kers Raikas Marila oli monivuotinen Viipurin suojeluskuntapiirin sotilasottelimestari, (sotilasotteluun kuului yhtenä lajina taisteluhaudan vyörytys) erittäin hyvä hiihtäjä ja ampuja sekä lupaava kevyemmän raskaansarjan painijan alku.

Hänen kuvauksensa taisteluhaudan vyörytyksestä Keljan taistelussa on luettavissa **Urho Kähösen** kirjassa ”Voittamattomat pataljoonat.”

Raikas Marilan kaksoisveli Reino Marila kaatui Keljassa vankien ottotilanteessa. Raikas Marila haavoittui selkään Keljassa. Hän kohtasi tiensä pään Kiteellä jatkosodan alussa 1941.

Keljan taistelussa oli mukana kk-miehenä myös **Viljam Pylkäs** alias Antti Rokka.

Todettakoon, että ErP 6:n miehiä kaatui Keljassa kaikkiaan 52 ja haavoittui 100.

Karjalan Liiton tervehdyksen esitti Pertti Hakanen 150-päiselle juhlaväelle. Sykähdettävistä musiikkiesityksistä vastasivat Porilaisoittokunta ja Kokemäen Mieslaulajat. Tilaisuuden loppuksi nautittiin kakkukohvit.

Nykypäivään

Ajatus siitä, että nykyään joutuisimme vastaavaan tilanteeseen kuin ErP 6 tuntuu kauhistuttavalta. Taistelujoukkojen kehityksessä on 80 vuodessa tapahtunut todella paljon. Aseistus on parantunut ja kehittänyt yhä teknisempään suuntaan.

Taistelijan varustus on meilläkin uusiutunut kansainvälisissä rauhanturvatehtävissä hyväksi koettuun suuntaan. Siis mm. luotiliivit ja kypäräradit kuuluvat jokaisen taistelijan varustukseen.

Kun selkeitä rintamalinjoja ei enää kuvitella muodostuvan ovat yksityisen sotilaan ja pienimman yksikön, kolmimiehen partion, itsenäisen toiminnan vaatimukset korostumassa. Samalla voidaan joutua toimimaan laajoilla alueilla, jossa tilanteen tasalla pysyminen edellyttää tietoteknisesti tuotetun tilannekuvan ulottamista ryhmätasolle saakka.

Ei kuitenkaan pidä luulla, että tekniikka ratkaisee kaiken. Ensiksikin yhä pidemmälle menevä teknistyminen vaatii lisää rahaa. Toiseksi tekniikkaleikin pitää olla osaavia, hyväkuntoisia ja mahdollista vastustajaa parempia käyttäjiä. Tähän puolustusvoimissamme ollaan vastaamassa Koulutus 2020-uudistuksella, jossa läpäisevästi otetaan käyttöön nykytekniikan mahdollisuudet.

Varusmieskoulutus muuttuu yhä enemmän kurssimuotoiseksi. Opiskelussa ja koulutuksessa käytetään apuna virtuaalikoulutusympäristöä ja erilaisia simulaattoreita ennen käytännön tilanneharjoittelua ja taisteluammuntoja. Koulutuksen tavoitteena

on sotakelpoinen joukko ennen varusmiespalveluksen loppua.

Puolustusvoimien yhtenä huolenaiheena on nuorisomme psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen kunnon viimeisten vuosikymmenten aikana yllättävän nopeasti tapahtunut rapistuminen. Koulutus 2020:ssa yritetään entistä paremmin saada kaikki ensin liikuntakoulutuksella riittävälle kuntotasolle ja vasta varusmiespalveluksen keski- ja loppupuolella siirrytään raskaampiin harjoituksiin.

Taistelussa menestymisen edellyttää jatkossakin Marilan veljesten ja Viljam Pylkään/Antti Rokkan kaltaisia fyysisesti ja psyykkisesti vahvoja taistelijoita, jos tositoimiin joudutaan. Siitä korkein meitä varjelkoon!

Palataanpa vielä loppuksi talvisodan alkuun. Minulla oli neljäkymmentä vuotta sitten marraskuun 30. p:nä Lahden upseerikerholla kenraali Airon muotokuvan paljastustilaisuudessa mahdollisuus kysyä Talvisodan operaatioiden suunnittelijalta: ”Herra kenraali miltä teistä tuntui tasan 40 vuotta sitten tähän aikaan?”

Vastaus oli yllättävä paitsi minulle myös kaikille muille HRR:n huoneessa olleille. Vastaus kuului: ”Minä olin helpottunut, minä olin helpottunut kun meillä joukot oli tällätty valmiiksi rajalle ja oli suuria paineita purkaa koko järjestely. Me tiesimme, että hyökkäys tulee varmasti, vain ajankohta oli epävarma.” (mm. koulutus oli aloitettu uudelleen Helsingissä ja evakkoon lähteneitä oli palannut Karjalankannakselle kun kuviteltiin, ettei sotaa tulekaan).

Talvisodan sotilaallisen merkitys

Talvisodan merkitys oli meille suuri, mutta sitä se oli myös Neuvostoliitolle. Heidän joukkojensa toiminta ei vastannut alkuunkaan niille asetettuja toiveita. Niinpä suurvallassa pantiin käyntiin sotaväen suuri remonti. Talvisodan kokemuksista viisastuneina organisaatiot muokattiin täysin uudeksi. Samoin kävi koulutukselle. On sanottu, että talvisodan opeilla oli ratkaiseva merkitys myöhemmälle sodan kululle toisessa maailmansodassa.

Myös Suomen puolustusvoimissa otettiin tietysti kokemuksista oppia. Maailmansodan jatkuessa varustusta, koulutusta ja organisoitua parannettiin. Jo seuraavana vuonna yleistilanteen muututtua kyettiin valtaamaan talvisodassa menetetyt alueet takaisin. Lokakuusta 1941 kesäkuuhun 1944 oli minullakin mahdollisuus muodostaa selkeä muistikuva kotiseudustani. Talvisotaan mennessä sitä ei ollut alle kolmevuotiaan pojan mieleen vielä syntynyt.

Jatkosodan loppuvaiheessa 1944 tarvittiin jälleen suomalaista sisua ja sitkeyttä ylivoimaisen

vihollisen pysäyttämiseksi. Onnistuihan se jälleen, tällä kertaa kuitenkin myös ulkoisesta avusta hyötyen. Uudet panssarintorjuntaseit: Panssarirykki ja -kauhu mahdollistivat omalta osaltaan massiivisten panssarihyökkäysten torjunnan. Samaa voidaan sanoa ratkaisutaistelussa saadusta ilmavoimien tuesta osasto Kuhlmeinin osallistuessa muun muassa Tali-Ihantalan -torjuntataisteluihin. Korpisoturiamme torjuntavoitot Ilomantsissa kielivät jälkipolville Suomen armeijan kyvystä torjua hyökkääjää aivan sodan lopussa.

Loppuksi

Tässäkin yhteydessä on syytä muistuttaa siitä, että meidän kotiseutuamme hyökkääjä ei pystynyt valtaamaan kummassakaan sodassa. Siitä pitivät huolen muiden muassa ErP 6:n soturit talvisodassa lyömällä Suvannon yli pääseen vihollisen. Vasta sanelurauhassa ne alueet menetettiin.

Lopuksi esitän parhaan kiitokseni ErP 6:n perinneyhdistykselle tämän juhlan järjestämisestä ja Keljan taistelun kunniaan muiston vaalimisesta. Kiitos!

Kukkojen retkellä Pyhäjärvellä

KUVAT PAULA LATVA

Ruokailua odotellessa oli aikaa kerrata matkan tapahtumia ja ottaa valokuvia.

□ Paula Latva

Kukkojen sukuseuran sihteeri

Majailtiin Vuoksen rannalla

Matka Kukkojen sukujuurille Pyhäjärvelle alkoi perjantaina 7. kesäkuuta aamuvarhain Lempäälästä Arpeco-yhtiön 32-paikaisella bussilla. Tiesimme istuvamme hauskaan kyytiin, sillä autoa ohjasi aikaisemmista Pyhäjärvi-retkistä tuttu mies, toimitusjohtaja **Pekka Kotilainen**.

Tampereen, Helsingin ja Haminan kautta reitti vei Vaalimaalle ja siitä Sakolan Kiviniemeen, jossa majoituiimme Vuoksen rannalla sijaitsevaan venäläiseen Zhemchuzhina-

lomakylään. Saatoimme olla talossamme ensimmäiset vieraat. Kaikki oli uutta, jotakin vielä keskenkin. Lomakylä on ilmeisen suosittu venäläisten lomanviettopaikka. Laajalla alueella on useita pyöröhirsirakennuksia, kiipeilypolkuja, palloilukenttä, kuntoilulaitteita ja lepotuoleja.

Kotiseutuvierailuille oli varattu lauantai. Kävisimme käännyksessä Musakanlahden kansakoulun kulmilla, Tiituassa on tavattu käydä Koivumäen talossa, alun perin **Tuomas** ja **Maria Kukon** kodissa sekä Tammalassa, Pyhäjärven Kukkojen suurperheen kotitalolla. Niin nytkin. Osa joukosta piipahti Taubilan puretun kartanon hiekkarannalla. Muutama lähti Riiskassa Rantakylään.

Sunnuntain aloitti vierailu Pyhäjärven kirkkoaholla ja kunniakäynti sankarihaudoilla. Päivän vietimme Käkisalmissa linnkaan ja kaupunkiin tutustuen. Illalla oli sukukokouksen vuoro.

Maanantain kotimatalla pysähdyimme Viipurissa, missä aikaa varattiin ostoksiin ja ruokailuun. Pyöreässä tornissa ruokailu on kohokohta, jonka moni halusi jälleen kokea.

Hauskat tietoviisaat

Puhetta huumorilla maustavat tietäjät tekevät matkasta monipuolisen elämyksen. Eryteisesti **Mauri**, **Tuomo**, **Pekka** ja **Pentti Kukko** sekä **Kari Äikäs** ja matkamme johtaja **Jari Kukko** ja seuran puheenjohtaja **Heikki Honkala** osasivat retken

edessä kertoa niin Elisenvaaran tärkeästä radasta ja sen kohtalokkaasta pommituksesta, Tiurin linnoituksesta kuin Pyhäjärven tai Räisälän vaiheista.

Käkisalmi tuli uudella tavalla tutuksi, kun **Ulla** ja **Marja Kotasalmi** muistelivat käyntejään siellä vanhempiensa kanssa. Vielä on pystyssä sekin talo, jossa toimi Värtsin asusteliike ja jossa heidän äitinsä Edit oli töissä.

Mieleemme palautui myös, että moni kulttuuri- ja taloussaavutus juontaa Karjalan kannakselle, esimerkiksi Lallukan Taiteilijakoti Helsingissä. Se on yrittäjäpariskunta **Juho** ja **Maria Lallukan** ansiota. He olivat lähtöisin humalakasvin viljelystä kuuluisaksi tulleesta Räisälän Humalaisten kylästä.

Pysähdyttäviä kokemuksia

Myllypellon asemalla huomaa uusien raiteiden rinnalla ruohottuneet, ajan patinoimat kiskot. Olisivatkohan ne juuri ne kiskot, joita pitkin pyhäjärveläiset lähtivät junalla evakkotaipaleelleen?

Käynti Pyhäjärven sankarihaudoilla on aina koskettava. Aidattu muistolehto humisevine hönkineen on kuin astuisi toiseen maailmaan. Mieli pysähtyy.

Sukutietoja päivittämään

Kukkojen sukuseuralla on suuri tarve päivittää seuran jäsentietoja ajan tasalle. Sukuseuran hallitus nimesi ylimääräisessä ko-

kouksessaan marraskuussa päivittämistä varten työryhmän. Siihen kuuluvat **Pauli Karmala**, **Sami Karmala** ja **Joni Kukko**. Esimies ja Kukkojen suku II-kirjan toimittanut Pekka Kukko toimii ryhmän ”konsulttina”.

Tietojen keräämistä varten laaditaan kyselylomake. Toiveena on saada jäsentietojen lisäksi myös tarinoita ihmisistä ja sukujen vaiheista. Mahdollista on, että aineistosta koetaan uusi sukukirja. Asiasta tiedotetaan yksityiskohtien tarkennuttua myös jäsenkirjeessä ja kotisivuilla www.kukkojensuku.fi.

Tästä lähdettiin. Myllypellon aseman käytössä olevien raiteiden läheltä löytyivät kiskot, joita pitkin ilmeisesti Pyhäjärveltä lähdettiin junalla evakkoon.

Pro Patria-muistomerkki Räisälän entisen hautausmaan portilla on hyvässä kunnossa. Mikko Kukko ikuistaa muistomerkkiä, Tuomo Kukko ja Kari Äikäs (oik.) pysähtyivät keskustelemaan.

Vuoksen rannalle rakennettu lomakeskus on tehty viihtyisäksi. Pihamaalla on muun muassa köysirata, pallokenttä ja lepopaikkoja.

Uusia sukututkijoita liittynyt mukaan

Suvannon alueen sukuja tutkivat koolla Karjalatalolla

KUVA TEA ITKONEN

Marraskuussa pidetyn sukututkijoiden kokouksen osanottajia.

KUVAT KAARINA PÄRSSINEN

Pyhäjärveläisjuurisista sukututkijoista mukana kokouksissa olivat muun muassa Esko Simonen (oik.) ja Kauko Hinkkanen.

□ Kaarina Pärssinen

Vuoden 2019 kolmas ja viimeinen Suvannon alueen sukuja tutkivien kokoontuminen keräsi 24 osanottajaa Karjalatalolle 16.11.19. Tilaisuus oli samana päivänä kuin talo täyttyi Karjalan Liiton järjestämistä Suku- ja pitäjämökkinoista.

Sukututkimuspiirillä ei ole vuosiin ollut omaa osastoa Karjalatalon tapahtumassa. Sensijaan lokakuulla Vantaalla jo 20.kerran järjestetyssä Kuulutko sukuuni -tapahtumassa piiri oli mukana tänäkin vuonna.

Keitä ovat, mitä tekee kaikille avoin sukututkimuspiiri?

Joukko Metsäpirtin, Vpl. Pyhäjärven, Raudun, Sakkolan ja Vuokselan pitäjien alueilla asuneita sukuja tutkivia sukututkijoita koostui ensimmäisen kerran yhteen 14.4.2002 eli runsas 17 vuotta sitten. Kokoontumisia on järjestetty pääsääntöisesti neljä kertaa vuodessa. Tilaisuuksien isännöinti on kiertänyt pitäjittäin. Kyseisten pitäjien säätiöt ovat avustaneet toimintaa muun muassa maksamalla kokoontumistilojen vuokrat ja kahvituskustannuksia sekä osoittamalla eri anomuksesta rahaa erityistarpeisiin.

Runsas 80 eri henkilöä on näiden vajaan parin vuosikymmenen aikana osallistunut piiriin tilaisuuksiin. Pitkämattalaisia on tullut Kuopiosta ja Jyväskylästä saakka. Useat osallistujat ovat jääneet vakikävijöiksi, mutta kertakävijöitäkin on ollut. Nyt marraskuun kokouksessa

oli poikkeuksellisesti viisi tässä piirissä ensikertalaista sukututkijaa. Tilaisuuksien osallistujamäärä on vaihdellut noin 18-30 välillä.

Järjestäytymätön yhteisö on hyvin organisoitu

Piiri ei ole rekisteröitynyt yhdistykseksi, ei kerää jäsenmaksuja, ei kuulu Sukuseurojen liittymiin eikä Karjalan Liittoon. Vuositainen piiri valitsee keskuudesta vetoryhmän, joka suunnittelee ja pyörittää toimintaa.

Vuoden 2020 vetoryhmään on valittu Metsäpirtistä *Kalevi Hyytiä* ja *Harri Laine*, Pyhäjärveltä *Eija Savolainen* ja *Esko Simonen*, Raudusta *Hellevi Mattila* ja *Ilmi Pesonen*, Sakkolasta *Leena Repo* ja *Simo Repo* sekä Vuokselasta *Jyrki Warvas* ja *Seppo Äikäs*.

Kullakin kokoontumiskerralla on ennalta valmisteltuja esityksiä tai puheenvuoroja. Esiintyjiksi on saatu piiriin ulkopuolisia asiantuntijavierajoihinkin mukaan silloin tällöin. Metsäpirttiläisten ollessa tällä kertaa järjestelyvuorossa he hoitivat myös tilaisuuden ohjelman. Harri Laine esitteli venäläisen, vuoden 1712 väestötietoaaineiston sisältöä ja sen tulkintatilannetta. Tulkinnat ja indeksitiedot laitetaan tarjolle sukututkimuspiiriin verkkosivuille www.suvannonsuvut.net. Niiltä kaikille avautuvilta sivuilta löytyvät myös kokoontumisista laaditut pöytäkirjat ja paljon muuta tietoutta.

Kalevi Hyytiä esitteli puolestaan Metsäpirtti-wikiin (www.metsapirtti.net -> wiki) kokoamaansa

laajaa kartta-aineistoa sekä sovellusta, josta voi tarkastella talojen ja asukkaiden sijoittumista kartalle eri aikoina.

Hyytiä esitteli myös Inkerinmaalta Metsäpirtin naapuripitäjä Vuolen ja sen seurakunnan väestötieto- ja maakirja-aineistoja. Aineistot antavat mahdollisuuksia löytää rajan takaa saapuneiden tai rajan taakse kadonneiden sukutaustoja. Aineistot ulottuvat 1600-luvulta 1900-luvun alkupuolelle. Aineistossa on eri asiakirjoja ruotsiksi, saksaksi ja venäjäksi. Osassa venäjänkielisistä asiakirjoista henkilöiden nimet ovat kuitenkin myös latinalaisin kirjaimin. Inkerinmaan aineistoja muualtakin kuin

Vuolen alueelta löytyy Hyytiän mukaan digitoituna Venäjän valtionarkiston verkkopalvelusta.

Alkaneen vuoden kokoontumisten ajankohdat, kokoustilat Karjalatalolla ja vastuupitäjät ovat:

25.1. Laatokka-sali, Sakkola; 18.4. Yläsali, Vuoksel; 19.9. Laatokka-sali, Pyhäjärvi ja 14.11. Laatokka-sali, Rautu.

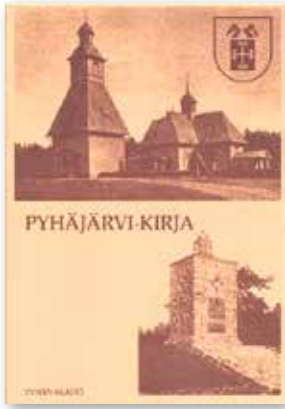
Tervetuloa rohkeasti mukaan kaikki, joita sukututkimus kiinnostaa!

► Metsäpirttiläisjuurinen Kalevi Hyytiä esitteli sukututkimuspiirissä mm. selvityksiään Metsäpirtin rajapitäjän Vuolen asukkaiden suvuista ja elämästä.

Rautalaisjuurinen Hellevi Mattila ja metsäpirttiläisjuurinen Harri Laine kuuluvat sukututkimuspiiriin vetoryhmään.

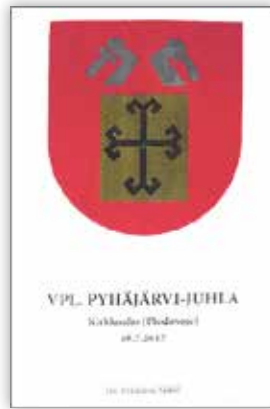
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön kirjoja ja tuotteita:

Pyhäjärvi-kirja
Reino O. Kukko, Kaarle Viika, 1989, 350 s. Hinta 25 €
Kirja kertoo pitäjämme historiaa sanoin ja kuvin. Sisältää myös murreseanaston selityksineen.

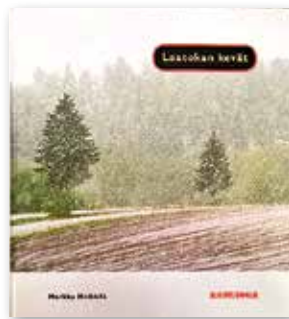
Suvannon seutu 1917-1921, elämää ja ihmiskohtaloita
Suvannon seudun paikallishistorian työryhmä, 2015 336 s. Hinta 40 €

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 70-vuotisjuhla Kirkkoaholla
DVD-tallenne, kesto noin 1,5 tuntia. Hinta 20 €

Vpl. Pyhäjärvi isännän viiri
Suunnittelu Kaarle Viika, 1992. Koot ja hinnat:
45 x 300 cm, 6-7 m:n tankoon. 80 €
45 x 400 cm, 8-9 m:n tankoon. 90 €
55 x 400 cm, 10 m ja sitä korkeampaan tankoon. 95 €

Laatokan kevät
Markku Heikkilä
Matkakirja Laatokan ympäri
Hinta 15 €

Matkan varrelta
Hilja Matikainen, runoja
Hinta 20 €

Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari
Suunnittelu Kaarle Viika, 1963. Hinta 42 €

Tilaukset ja lisätiedot:
Pirjo Kiiala, p. 044 281 5047 tai pirjo.kiiala@gmail.com
Postittaessa lähetyksiin lisätään postituskulut.

Tapahdumia

Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho

Sääntömääräinen vuosikokous on maanantaina 3.2.2020 klo 13. Koulukatu 12, Tampere. Kerho tarjoaa kahvit. Tervetuloa runsain joukoin päättämään yhteisistä asioista! Johtokunta

Maaliskuun tarinatuokio on maanantaina 2.3.2020 klo 13.

Lahden seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho

Helmikuun kokous pidetään torstaina 6.2.2020 klo 13 Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17. Tervetuloa Runebergin päivän jälkitunnelmiin.

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

"Ystävyyttä yli pitäjärajojen", su 16.2. klo 14 Karjalatalon Laatokka-salissa. Vietetään yhteistä tilaisuutta Pääkaupunkiseudun Räisäläisten ja Käkisalmien kaupungin rouvasväen yhdistyksen jäsenten kanssa. Tarinoidaan ja laulellaan. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Montruan-Pöhlölän-Kalamajan jakokunta

Kokoontuu 70. kerran. Kokous pidetään Hotelli Ellivuori Resortissa osoitteessa Ellivuorentie 131, Sastamala 29.3.2020. Aloitamme klo 12.00 ruokailulla. Kokouksessa mm. päätetään toiminnan tulevaisuudesta. Ilmoitathan tulostasi 14.3.2020 mennessä sähköpostilla pohjolainen.pertti@gmail.com tai puhelimitse 050-4000171. Toivotamme jakokuntalaiset ja heidän jälkipolvensa tervetulleiksi. Jakokunta

Suvannon seudun sukututkimuspiiri

Kokoontuu lauantaina 25.1.2020 klo 14-17. Helsingissä Karjalatalon Laatokka-salissa. Kokoontumisen isäntinä toimivat sakkolalaiset.

Kello 12-13 kokoontuu vetoryhmä.
Kello 13-14 vapaata keskustelua ja tietojen vaihtoa. Kaikki alueen historiasta ja sukututkimuksesta kiinnostuneet ovat tervetulleita avoimeen tapaamiseen.

Myöhemmät kokoukset ja isännät
18.4.2020 Yläsali, Vuoksela
19.9.2020 Laatokka-sali, Pyhäjärvi
14.11.2020 Laatokka-sali, Rautu

Vpl. Pyhäjärvi-seuran tuotteita

Pyhäjärvi Vpl. vaakunapaita
Vanhan varaston loppuunmyynti: T-paita valkoinen pyöreällä tai V-aukolla, helmiharmaa vain pyöreällä kaula-aukolla. Hinta 7 €/paita ja kaksi paitaa 10 €:lla.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi, kuvattu vuosina 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana Kaarina Pärsisen kirjoittama esite elokuvasta. DVD:n hinta 20 €
Seuran 60-vuotis-

historiikki (2017)
Hinta 20 €/kpl, 50-vuotishistoriikki 10 €/kpl ja ostanneissa molemmat historiikit, yhteensä 25 €.

Pyhäjärvi Vpl. -karttamuki
Hinta 10€/kpl

Tilaukset ja tiedustelut:
Kaisa-Liisa Korhonen
puh. 050-5905 433,
kaisaliisako@gmail.com
Postittaessa lähetyksiin lisätään postituskulut.

KARJALANMATKA 3.-6.4.2020: Pyhäjärvi – Raisälä – Kurkijoki – Uusikirkko – Terijoki – Rautu

Reitti muotoutuu myös lähtijöiden toiveitten mukaan. Lähtö Eurasta, Vaalimaalta yli ja Viipurin kautta Laatokalle. Yöpyminen Käkisalmessa.

Hinta 440,- € sisältää bussimatkat, majoituksen puoli-hoidolla ja ryhmäviisumin.

Lisätiedot ja paikan varaukset:
Heli Salminen
puh. 050 567 1586 tai hoitola.liisa@dnainternet.net

Lehti on hyvä lahja kaiken ikäisille pyhäjärvoisille!

Tilaa Vpl. Pyhäjärvi

Itselleni Kestotilaus
Lahjaksi 1 vuosi
Osoitteenmuutos Irtonumero

Tilauhinnat 2020:
kotimaan ja
ulkomailla
35 €/vuosi

Posti-
merkki
1,60 €

Lehden saaja / entinen osoite (tarpeeton yliviivataan)

Nimi _____

Lähiosoite _____

Postino ja -toimipaikka _____

Lehden maksaja / uusi osoite

Nimi _____

Lähiosoite _____

Postino ja -toimipaikka _____

Päiväys ja allekirjoitus _____

Kiinnostukseni kohde on (kylän nimi): _____

Vpl. Pyhäjärvi-lehti

Säätiön asiamies
Kirsti Naskali
Miharintie 312
37200 Siuro